

SVEUČILIŠTE HERCEGOVINA
HERZEGOVINA UNIVERSITY

Blajburških žrtava 100
88000 Mostar
Bosna i Hercegovina

---

t:+387 36 65 18 28 //e:info@hercegovina.edu.ba //w:hercegovina.edu.ba

PRAVILNIK O STUDIRANJU

SVEUČILIŠTA HERCEGOVINA

Mostar, rujan 2017.

Na temelju članka 110. *Zakona o visokom obrazovanju HNŽ/K* (u daljnjem tekstu: Zakon), i članka 153. *Statuta Sveučilišta Hercegovina* (u daljnjem tekstu: Statut), Senat Sveučilišta (u daljnjem tekstu: Senat) je na sjednici održanoj 22. Rujna 2017. godine donio

P R A V I L N I K **o studiranju Sveučilišta Hercegovina**

Članak 1.

(1) Pravilnikom o studiranju Sveučilišta Hercegovina (u daljnjem tekstu: Pravilnik) pobliže se uređuju pravila studiranja za redovite i izvanredne studente te studente koji studiraju na daljinu, na sveučilišnim preddiplomskim, diplomskim i integriranim studijima, te stručnim studijima koje ustrojava i izvodi Sveučilište Hercegovina (u daljnjem tekstu: Sveučilište), kao i praćenje kvalitete studija.

(2) Pravila studiranja na poslijediplomskome (doktorskome) studiju bit će uređena posebnim pravilnikom koji donosi Senat.

Članak 2.

(1) Na Sveučilištu se visoko obrazovanje provodi kroz sveučilišne studije.

(2) Iznimno, na Sveučilištu se visoko obrazovanje provodi i kroz stručne studije na prvom ciklusu studija.

Članak 3.

(1) Sveučilišni studiji ustrojavaju se i izvode kao:

- preddiplomski studij – studij prvog ciklusa,
- diplomski studij – studij drugog ciklusa,
- poslijediplomski studij – studij trećeg ciklusa.

(2) Sveučilišni studijski programi mogu se provoditi integrirano kroz preddiplomsku i diplomsku razinu studija.

(3) Stručni studiji ustrojavaju se i izvode iznimno na prvom ciklusu na prijedlog Znanstveno nastavnih vijeća fakulteta (u daljnjem tekstu: ZNV fakulteta) i uz suglasnost Senata.

Članak 4.

(1) Preddiplomski studij (prvi ciklus) traje tri godine (šest semestara) i njegovim završetkom se stječe najmanje 180 ECTS bodova ili četiri godine (osam semestara) i njegovim završetkom se stječe najmanje 240 ECTS bodova.

Članak 5.

(1) Diplomski studij (drugi ciklus) traje jednu godinu (dva semestra) čijim završetkom se stječe najmanje 60 ECTS bodova ili traje dvije godine (četiri semestra) čijim završetkom se stječe najmanje 120 ECTS bodova, ali tako da u zbroju s preddiplomskim studijem ukupno nosi najmanje 300 ECTS bodova.

Članak 6.

(1) Integrirani preddiplomski i diplomski studij traje pet godina (deset semestara) i njegovim završetkom stječe se najmanje 300 ECTS bodova.

Članak 7.

(1) Poslijediplomski studij (treći ciklus) ustrojava se kao doktorski studij i traje tri godine (šest semestara) čijim završetkom se stječe najmanje 180 ECTS bodova.

Članak 8.

- (1) Nositelji studija su u pravilu fakulteti Sveučilišta, a na temelju odluke Senata može biti i Sveučilište.
- (2) Studij se može upisati kao redoviti, izvanredni ili studij na daljinu.
- (3) Oblici studija iz prethodnog stavka mogu se kombinirati kao redoviti-studij na daljinu i izvanredni-studij na daljinu.

Članak 9.

- (1) Studiji se ustrojavaju prema studijskim programima koje donosi Senat na temelju prijedloga ZNV fakulteta.
- (2) Studijski program sadrži:
  - a) stručni i akademski naziv i stupanj koji se stječe završetkom studija;
  - b) uvjete za upis na studijski program;
  - c) listu obveznih i izbornih predmeta i broj sati potrebnih za njihovu realizaciju;
  - d) bodovnu vrijednost svakog predmeta i završnog rada iskazanu u ECTS bodovima;
  - e) uvjete za prelazak s drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih područja studija;
  - f) način izbora predmeta iz drugih studijskih programa;
  - g) uvjete upisa u sljedeći semestar ili tromjesečje, odnosno sljedeću godinu studija te način završetka studija;
  - h) način izvođenja studija i način provjere znanja za svaki predmet i
  - i) druga pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.
- (3) Obvezni i izborni predmeti na studijskim programima trebaju u pravilu uvažavati odredbe važećih standarda i normativa koja propisuje nadležno ministarstvo.

Članak 10.

- (1) Sveučilišni i stručni studiji se izvode prema izvedbenom planu nastave koje donosi ZNV fakulteta, na prijedlog odjela fakulteta.
- (2) Izvedbeni plan nastave dostupan je svim studentima prije početka nastave u odnosnoj akademskoj godini.
- (3) Iznimno, izvedbeni plan može se objaviti i tijekom akademske godine i to ukoliko zbog opravdanih razloga dođe do promjene izvedbenog plana. Promjena izvedbenog plana objavljuje se na način utvrđen u stavku 2. ovog članka.
- (4) Izvedbenim planom nastave utvrđuju se:
  - a) naziv kolegija,
  - b) naziv studijskog programa kojemu kolegij pripada,
  - c) nastavnici i suradnici koji će izvoditi nastavu,
  - d) bodovna vrijednost i način izvođenja nastave,
  - e) broj sati po semestru,
  - f) preduvjeti za upis kolegija,
  - g) opće i specifične kompetencije (ishodi učenja),
  - h) okvirni sadržaj kolegija,
  - i) oblici nastave (predavanja, seminari, vježbe, konzultacije, terenska nastava, praćenje i kontrola usvojenog znanja, provjera znanja i sl.),
  - j) način polaganja ispita, praćenje nastave i ocjenjivanje studenta,
  - k) popis temeljne i dodatne literature,
  - l) mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku,
  - m) provjera znanja i polaganje ispita,
  - n) način praćenja kvalitete rada i uspješnosti izvedbe programa,
  - o) obveze studenata i elementi za evaluaciju,

- p) raspon bodova od najniže do najviše prolazne ocjene,
- q) ostale važne činjenice za uredno izvođenje nastave.

(5) Izvedbeni plan nastave koji se izvodi kroz sustav učenja na daljinu utvrđuje se odlukom ZNV fakulteta na prijedlog prodekana za nastavu.

Članak 11.

- (1) Akademski godina počinje 1. listopada tekuće, a završava 30. rujna sljedeće kalendarske godine.
- (2) Nastava se ustrojava po semestrima.
- (3) Nastava se može ustrojiti i kao turnusna nastava ili blok nastava, o čemu odluku donosi ZNV fakulteta.

Članak 12.

- (1) Studenti imaju pravo na priznavanje i prijenos ostvarenih bodova na studiju, a prodekan za nastavu fakulteta obavezan je izraditi informacijski paket prijenoša ECTS bodova.

Članak 13.

- (1) Status aktivnog studenta na Sveučilištu stječe se upisom odgovarajućeg semestra na preddiplomskome, integriranome (preddiplomskome i diplomskome) studiju, diplomskome studiju, te na poslijediplomskome studiju.

Članak 14.

- (1) Indeks je javna isprava kojom se status studenta, čiji sadržaj i oblik na prijedlog prorektora za nastavu usvaja Senat.
- (2) Indeks izdaje i ovjerava fakultet pod nazivom Sveučilišta i fakulteta.
- (3) U slučaju gubitka ili oštećenja indeksa, na zahtjev studenta, uz odobrenje prodekana za nastavu, može se izdati duplikat indeksa. Troškove izdavanja duplikata indeksa snosi student.

Članak 15.

- (1) Gost student je redoviti ili izvanredni student s drugog sveučilišta u zemlji ili inozemstvu koji upisuje dio studijskog programa na sveučilišnim studijima koji su ustrojeni i izvode se na fakultetu Sveučilišta i to na temelju posebnog ugovora s drugim sveučilištima o priznavanju ECTS bodova.
- (2) Status gosta studenta traje najmanje jedan semestar, a najduže jednu akademsku godinu.
- (3) Prava gosta studenta, način osiguranja troškova njegovog studija i druga pitanja vezana za status gosta studenta uređuju se ugovorom.

Članak 16.

- (1) Student može imati status redovitog studenta:
  - ako redovito upiše godinu studija,
  - ako ponovno upisuje istu godinu studija, i to samo jedanput,
  - ako upisuje istu godinu studija zbog mirovanja obveza,
  - za vrijeme propisanog trajanja studija.
- (2) U vrijeme trajanja studija ne uračunava se vrijeme mirovanja statusa studenta.
- (3) Redoviti student može studirati samo na jednom sveučilišnom studiju.

Članak 17.

- (1) Ukoliko student ne ispuni jedan od uvjeta iz prethodnog članka ovog Pravilnika, gubi status redovitog studenta i studij može nastaviti u statusu izvanrednog studenta.

Članak 18.

- (1) Izvanredni student studira uz rad ili drugu aktivnost koja traži specifičan program.

Članak 19.

- (1) Redovitom studentu kojem je utvrđen status vrhunskog sportaša ili umjetnika može se odobriti svladavanje upisanog studija pod posebnim uvjetima, o čemu na prijedlog prodekana za nastavu odluku donosi ZNV fakulteta.
- (2) Prodekan za nastavu, uz prijedlog iz prethodnog stavka, dužan je dostaviti obrazloženje i prateću dokumentaciju na temelju koje će ZNV fakulteta utvrditi status vrhunskog sportaša ili umjetnika.

Članak 20.

- (1) Izrazito uspješnim studentima dekan fakulteta može odobriti završavanje studija u vremenu kraćem od propisanog trajanja studija, sukladno Statutu i ovom Pravilniku.
- (2) Izrazito uspješnim studentom smatra se student koji je položio sve ispite iz svih odslušanih semestara s prosječnom ocjenom najmanje 4,0 a da pritom nije ponavljao niti jednu godinu.
- (3) Izrazito uspješnom studentu ZNV fakulteta može odobriti istovremeno studiranje na još jednom sveučilišnom studiju.

Članak 21.

- (1) Status studenta koji studira na daljinu stječe se upisom odgovarajućeg programa.
- (2) Odredbe ovog Pravilnika koje se odnose na status izvanrednog studenta odnose se i na status studenta na daljinu.

Članak 22.

- (1) Pravo upisa na sveučilišni preddiplomski studij i integrirani preddiplomski i diplomski studij imaju osobe s prethodno završenom srednjom školom u trajanju od najmanje četiri godine.
- (2) Pravo upisa na diplomski/magistarski studij u dvogodišnjem trajanju imaju osobe sa završenim I. ciklusom studija u trajanju od najmanje tri godine (šest semestara), osobe sa završenim II. ciklusom različitog smjera studija, te osobe koje su stekle visoku stručnu spremu prema ranijim propisima, sukladno uvjetima studijskog programa na koji se upisuju.
- (3) Pravo upisa na diplomski/magistarski studij u jednogodišnjem trajanju imaju osobe sa završenim I. ciklusom studija u trajanju od četiri godine (osam semestara), osobe sa završenim II. ciklusom različitog smjera studija, te osobe koje su stekle visoku stručnu spremu prema ranijim propisima, sukladno uvjetima studijskog programa na koji se upisuju.

Članak 23.

- (1) Student ostvaruje pravo upisa na preddiplomski, integrirani preddiplomski i diplomski studij, diplomski studij i poslijediplomski studij u okviru upisnih kvota koje donosi Senat a predlaže ZNV fakulteta.
- (2) Upis na preddiplomski i integrirani preddiplomski i diplomski studij, diplomski i poslijediplomski studij obavlja se na temelju javnog natječaja koji na prijedlog ZNV fakulteta raspisuje Senat.
- (3) Natječaj za upis na sve cikluse studija objavljuje se u dnevnom tisku a upis primljenih studenta obavlja se sukladno odluci Senata o upisu.
- (4) Odlukom Senata o upisu određuje se sadržaj natječaja za upis, način upisa i izbor pristupnika, te prijelaz studenata unutar Sveučilišta ili s drugih visokoškolskih ustanova.
- (5) Strani državljani imaju pravo upisa na studij pod jednakim uvjetima kao i bosanskohercegovački državljani, uz obvezu plaćanja studija sukladno Zakonu i Odluci Upravnog vijeća Sveučilišta.

Članak 24.

- (1) Pristupnik koji se prijavljuje na natječaj za upis studenata dužan je podnijeti prijavu do roka utvrđenog natječajem, a u iznimnim i opravdanim situacijama dekan može odlukom odobriti naknadni upis.

- (2) U prijavi pristupnik mora naznačiti za koji se studijski program ili programe natječe te natječe li se za upis na redoviti ili izvanredni studij ili studij na daljinu.
- (3) Uz prijavu na natječaj pristupnik je dužan priložiti isprave predviđene u natječaju.
- (4) Prorektor za nastavu će propisati jedinstvene obrasce prijave na sve cikluse studija.

Članak 25.

(1) Ukoliko je Odlukom Senata predviđen razredbeni postupak za upis studenata na sveučilišne preddiplomske i integrirane preddiplomske i diplomske studije, diplomske studije i poslijediplomske, isti se temelji na a) provjeravanju znanja pristupnika za studij (razredbeni ispit), vrednovanju uspjeha u prethodnom školovanju i provjeri posebnih znanja, vještina i sposobnosti pristupnika, ili b) samo prema vrednovanju uspjeha u srednjoj školi i vrednovanju posebnih elemenata.

Članak 26.

- (1) U razredbenom postupku iz prethodnog članka odnos bodovanja između elemenata provjere znanja i uspjeha u prethodnom obrazovnom ciklusu je u omjeru 60% : 40%.
- (2) Detaljnije reguliranje elemenata za izbor pristupnika te sadržaj i način provedbe razredbenog postupka za upis studenata na studije utvrđuje Senat Sveučilišta.

Članak 27.

- (1) Postupak upisa provode Povjerenstva za upis studenata (u daljnjem tekstu: Povjerenstva) koje imenuju ZNV fakulteta, a potvrđuje Senat.
- (2) Povjerenstva podnose izvješća o rezultatima upisa studenata ZNV fakulteta i Senatu Sveučilišta u roku od 15 dana od dana završetka natječaja.
- (3) Rezultati postupka upisa objavljuju se na oglasnim pločama fakulteta.

Članak 28.

- (1) Pristupnik na natječaj za upis studenata ima pravo prigovora na ispravnost provedbe postupka upisa Povjerenstvu u roku od 48 sati od objavljivanja liste redoslijeda upisanih studenata na oglasnoj ploči fakulteta.
- (2) Povjerenstvo je dužno razmotriti prigovor pristupnika u roku od 48 sati od njegova podnošenja i o tome sastaviti zapisnik i obavijestiti pristupnika.
- (3) Ako pristupnik nije zadovoljan ponovnom odlukom Povjerenstva, ima pravo u roku od 48 sati od prijema obavijesti Povjerenstva uputiti žalbu ZNV fakulteta koje je dužno donijeti konačnu odluku u roku od 7 dana od prijema žalbe.

Članak 29.

- (1) Redoviti i izvanredni studenti te studenti koji studiraju na daljinu sklapaju Ugovor o studiranju s fakultetom i Sveučilištem pri upisu na studij.
- (2) Ugovorom o studiranju uređuju se međusobna prava i obveze tijekom studija, obveza i način financiranja studija i druga pitanja od značaja za ugovorne strane.
- (3) Ugovor o studiranju sklapa se sa studentima na svim studijskim programima.

Članak 30.

- (1) Prava studenta su utvrđena Zakonom, Statutom i ovim Pravilnikom:
  - pravo na upis na odgovarajući studij,
  - pravo na pohađanje nastave određene studijskim programom i izvedbenim planom studija,
  - upis u višu godinu studija na temelju ispunjenih uvjeta,
  - polagati ispite,
  - dovršiti studij prema upisanom studijskom programu,
  - pravo na kvalitetu obrazovanja koja se temelji na kvaliteti nastavnog procesa utvrđenog studijskim programom,

- sudjelovanje u vrednovanju nastave i nastavnika,
- pravo na izbor nastavnih predmeta na drugim studijskim programima,
- prava na organizirane sportske aktivnosti.

(2) Obveze studenata su utvrđene Zakonom i Statutom Sveučilišta i ovim Pravilnikom:

- izvršavati svoje obveze u skladu sa Statutom, ovim Pravilnikom i ugovorom u studiranju,
- čuvati ugled i dostojanstvo fakulteta i Sveučilišta,
- ponašati se u skladu s *Etičkom kodeksom* Sveučilišta.

Članak 31.

(1) Prava i obaveze studenta miruju dok je na porodiljskom odsustvu i/ili dok dijete navrší godinu dana, za vrijeme duže bolesti i u drugim opravdanim slučajevima kada nije mogao pohađati nastavu i polagati ispite. Postojanje navedenih razloga za mirovanje prava i obveza utvrđuje dekan, na temelju dostavljenog mišljenja liječnika.

(2) Izvan slučajeva normiranih u stavku 1. ovog članka, na zahtjev studenta može se odobriti da mu, iz opravdanih razloga, određeno vrijeme, a najduže godinu dana, miruju prava i obveze, o čemu odlučuje dekan fakulteta.

(3) Ukoliko student nije zadovoljan odlukom dekana ima pravo uputiti žalbu ZNV fakulteta čija je odluka konačna.

(4) Nakon isteka odobrenog razdoblja mirovanja prava i obveza, student je dužan najkasnije u roku 15 dana obaviti upis u odgovarajući semestar, čime se aktiviraju sva njegova prava i obveze.

Članak 32.

(1) Opterećenje redovitih studenata tijekom akademske godine realizira se kroz 30 tjedana nastave te 12 tjedana u okviru kojih se osigurava vrijeme potrebno za pripremu i održavanje ispita.

(2) Ukupne obveze redovitih studenata mogu biti u preddiplomskoj, integriranoj preddiplomskoj i diplomskoj, i diplomskoj nastavi najmanje 20 a najviše 25 sati nastave tjedno.

(3) Student redovito u semestru upisuje do 30 bodova.

(4) Izrazito uspješnim studentima može se omogućiti upis više od 30, a najviše 42 ECTS boda s ciljem bržeg završavanja studija od propisanog trajanja.

(5) Izrazito uspješnim studentom smatra se student koji je položio sve ispite u odslušanim semestrima i ostvario prosjek ocjena najmanje 4,00.

(6) Nositelj studija sklapa sa studentom ugovor o stjecanju ECTS bodova ili priznavanju ECTS bodova.

(7) Student može tijekom preddiplomskog, integriranog preddiplomskog i diplomskog, i diplomskog studija u bilo kojem semestru na bilo kojem licenciranom i akreditiranom učilištu, sukladno odredbama studijskog programa, izabrati predmet ili predmete koje će slušati i polagati.

Članak 33.

(1) Student ima pravo na prijenos i priznavanje ostvarenih ECTS bodova.

(2) Nositelj studija dužan je osigurati svakom studentu prijepis svih elemenata potrebnih za prijenos i prepoznavanje ECTS kreditnih bodova.

Članak 34.

(1) Student upisuje sljedeći semestar, odnosno sljedeću godinu, ovisno o uspjehu u prethodnom adekvatnom semestru.

(2) Ako je student do početka upisa sljedećeg semestra ostvario manje od 30 ECTS bodova, u sljedećem odgovarajućem (zimski/zimski, ljetni/ljetni) semestru ponovno upisuje nepoložene predmete i njima, prema vlastitom izboru, dodaje predmete iz semestra kojeg upisuje, ali tako da ukupan zbroj ECTS bodova ne prelazi 30 ECTS boda.

Članak 35.

(1) U slučaju izmjene studijskog programa, student koji ne završi studij u roku predviđenom za važenje studijskog programa gubi status studenta, ali ako želi može nastaviti isti studij prema novom ili inoviranom studijskom programu uz određivanje i polaganje razlike ispita, o čemu će na zahtjev studenta dekan fakulteta izdati rješenje.

Članak 36.

(1) Redoviti student ovjerava modul ili semestar studija ako su mu svi nastavnici svojim potpisom u indeksu ovjerali uredno izvršenje studijskim programom propisanih obveza iz svih kolegija tog modula ili semestra.

(2) Nastavnik može uskratiti potpis studentu koji je izostao s više od 30% nastavnih sati utvrđenih studijskim programom te isti ne može pristupiti ispitu.

(3) Redoviti student koji nije izvršio obveze propisane studijskim programom iz pojedinog predmeta ne može pristupiti ispitu, o čemu, na temelju izvedbenog plana nastave, odlučuje predmetni nastavnik.

Članak 37.

(1) Student polaže ispite iz predmeta/modula studijskog programa koji je upisao i to nakon što je ispunio sve propisane obveze utvrđene studijskim programom i izvedbenim planom nastave.

(2) Ispiti mogu biti teorijski i praktični, a u pravilu se polažu pismeno ili usmeno, ili i pismeno i usmeno, ili izvedbom/prezentacijom praktičnog rada, što se utvrđuje studijskim programom i izvedbenim planom.

(3) Studijskim programom i izvedbenim planom može se utvrditi da se neki oblici nastave provode bez ocjenjivanja, ili da se ocjenjuju opisno.

(4) Usmeni ispit polaže se u nazočnosti najmanje dva studenta, a ukoliko to nije slučaj, predmetni nastavnik je obavezan osigurati javnost na usmenom dijelu ispita. U slučaju da predmetni nastavnik nije osigurao javnost, student ima pravo zahtijevati osiguranje javnosti na ispitu i ne pristupiti polaganju usmenog ispita dok mu se javnost ne osigura.

(5) Cjelokupni ispit mora biti završen i ocjena objavljena javno u roku od sedam dana od dana obavljanja ispita.

(6) Predmetni nastavnik može uspješnog studenta osloboditi dijelova ili cijeloga ispita na temelju ocjene aktivnosti i angažmana studenta kroz nastavni proces ili tijekom semestra, o čemu predmetni nastavnik dostavlja adekvatnu ispitnu evidenciju (prijavnicu i evidencijski list).

Članak 38.

(1) Student ispit polaže kod nositelja predmeta/koordinatora modula određenoga izvedbenim planom nastave.

(2) Nositelj predmeta/koordinator modula može u organizaciju ispita uključiti suradnika/asistenta.

Članak 39.

(1) U slučaju spriječenosti nositelja predmeta/koordinatora modula duže od 30 dana, prodekan za nastavu povjerit će održavanje ispita i ostalih obveza drugim nastavnicima.

Članak 40.

(1) Ispitni rokovi mogu biti redovni i izvanredni.

(2) Redovni ispitni rokovi su zimski, ljetni i jesenski.

(3) Redovni ispitni rok traje najmanje četiri tjedna.

(4) Izvanredne ispitne rokove utvrđuje dekan fakulteta.

(5) Kod predmeta/modula koji se održava u turnusu ili blok nastavi ispiti se održavaju najkasnije u roku od 30 dana od dana završetka nastave, te redovito u zimskom, ljetnom i jesenskom roku.

(6) Nositelj predmeta/koordinator modula može omogućiti izvanrednim studentima da polažu ispite tijekom semestra pod uvjetom da ispune sve obveze predviđene izvedbenim planom predmeta.

(7) Redovnim studentima može se omogućiti polaganje nepoloženih ispita iz prethodnog semestra, uz uvjet ispunjavanja svih obveza predviđenih izvedbenim planom predmeta.

Članak 41.

- (1) Kalendar ispita objavljuje se početkom svakog semestra na oglasnoj ploči, u informacijskom sustavu ili na internetskim stranicama Sveučilišta.
- (2) Raspored održavanja ispita utvrđuje se tako da broj ispitnih termina za svaki predmet/modul u svakom ispitnom roku može obuhvatiti sve studente koji imaju pravo i obvezu taj predmet/modul polagati.
- (3) U svakom redovnom roku raspored ispita mora predvidjeti a predmetni nastavnik obaviti najmanje dva ispitna termina za svaki kolegij.
- (4) Razdoblje između ispitnih termina iz istog predmeta u redovnom ispitnom roku je najmanje 14 dana.

Članak 42.

(1) Raspored organizacije polaganja ispita prijavljenih studenata objavljuje se prije održavanja ispita na oglasnoj ploči fakulteta.

Članak 43.

- (1) Student prijavljuje polaganje ispita putem informacijskog sustava, a prije pristupa polaganju završnog dijela ispita, popunjenu prijavnicu dostavlja predmetnom nastavniku ili suradniku.
- (2) Student je dužan prijaviti ispit najkasnije sedam dana prije održavanja ispita.

Članak 44.

- (1) Student može odjaviti ispit najkasnije tri dana prije dana određenog za polaganje ispita i u tom slučaju smatrat će se da ispit nije niti prijavio, o čemu će Studentska služba voditi evidenciju i po potrebi obavijestiti predmetnog nastavnika.
- (2) Studentu koji ne odjavi ispit nastavnik će u prijavnicu ili u ispitnu listu upisati „nije pristupio ispitu“, što se računa kao jedan izlazak na ispit.
- (3) Student može u jednoj akademskoj godini najviše tri puta pristupiti završnom ispitu iz jednog kolegija, prije nego podnese zahtjev za polaganje pred povjerenstvom. Polaganje ispita pred povjerenstvom student dodatno plaća.

Članak 45.

- (1) Znanje se studenta provjerava i ocjenjuje tijekom nastave (kolokviji, praktični dio ispita, nastupi i sl.) a konačna se ocjena utvrđuje na završnom ispitu, s tim da predispitne obveze ne mogu iznositi manje od 50 % bodova.
- (2) Studijskim programom i izvedbenim planom pojedinog nastavnog predmeta bit će propisano da se ocjene znanja, vještina i postupaka studenata u pojedinim oblicima nastave navedenim u prethodnom stavku uračunavaju u konačnu ocjenu na ispitu i/ili drugim provjerama znanja.
- (3) Uspjeh studenta na ispitu i drugim provjerama znanja izražava se sljedećim ocjenama:
  - izvrstan (5)-A,
  - vrlo dobar (4)-B,
  - dobar (3)-C,
  - dobar (3)-D,
  - dovoljan (2)-E,
  - nedovoljan (1)—F.
- (4) Prolazne ocjene su: izvrstan, vrlo dobar, dobar i dovoljan, s tim da je minimalan broj bodova za prolaznu ocjenu 55 % od ukupnog broja bodova.
- (5) Raspon bodova od najniže do najviše prolazne ocjene je sljedeći:
  - od 55% do 70% bodova, ocjena dovoljan (2) – D,

- od 71% do 80% bodova, ocjena dobar (3) – C,
- od 81% do 90% bodova, ocjena vrlo dobar (4) – B,
- od 91% do 100% bodova, ocjena izvrstan (5) – A.

(6) U indeks se unosi samo prolazna ocjena, konačna i potpisana od nositelja predmeta/koordinatora modula.

(7) Ocjena nedovoljan – 1 (F) neprolazna je i upisuje se samo u evidenciju o polaganju ispita (prijavnicu).

Članak 46.

(1) Predmetni nastavnik je dužan priopćiti studentu rezultat usmenog ispita odmah po održanom ispitu, a rezultat pismenog dijela ispita najkasnije u roku sedam dana od dana ispita isticanjem rezultata na oglasnoj ploči i obavezno u informacijskom sustavu.

(2) Predmetni nastavnik će ocijeniti ispit studenta ocjenom nedovoljan – 1 (F) i kada student:
- napusti prostoriju u kojoj se održava pismeni dio ispita ili odustane od već započetog usmenog ispita,
- nakon pismenog dijela ispita u dva uzastopna roka ne pristupi usmenom dijelu ispita, ukoliko je isti predviđen.

Članak 47.

(1) Student koji nije zadovoljan postignutom ocjenom može u roku od 48 sati nakon održanog usmenog ili objavljenog rezultata pismenog ispita žalbom u pisanome obliku zatražiti polaganje ispita pred povjerenstvom.

(2) Student koji prodekanu za nastavu podnosi žalbu za ponavljanje ispita dužan je žalbu šire obrazložiti.

(3) Prodekan za nastavu na žalbu studenta u roku od 48 sati donosi rješenje kojim imenuje povjerenstvo od 3 člana istog ili srodnog znanstvenog područja, te određuje vrijeme i mjesto polaganja za usmeni dio ispita najkasnije u roku od pet dana od dana rješavanja žalbe.

(4) Predmetni nastavnik može nazočiti ponavljanju ispita pred povjerenstvom, bez prava postavljanja pitanja i ocjenjivanja studenta.

(5) Pismeni ispit neće se ponoviti pred povjerenstvom nego će povjerenstvo ocijeniti rad koji je student predao.

(6) Povjerenstvo donosi odluku većinom glasova.

Članak 48.

(1) Studentu koji je položio ispit na drugoj visokoškolskoj ustanovi, ili na Sveučilištu Hercegovina, može se na njegov zahtjev, priznati kao odgovarajući ili kao izborni ispit u svrhu upisa, prijelaza ili nastavka studija.

(2) Priznavanje ispita vrši se sukladno pravilniku koji regulira postupak priznavanja ispita.

(3) Priznavanje ispita vrši se na temelju ovjerene originalne dokumentacije u kojoj su evidentirani položeni ispiti (potvrde/uvjerenja o položenim ispitu izdanim od strane visokoškolske ustanove na kojem je ispit položen i sl.).

(4) Postupak priznavanja ispita treba biti završeno u roku 15 dana, a u zahtjevnim situacijama kad je potrebna dodatna provjera dokumentacije i uvjeta, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(5) U procesu priznavanja ispita od studenta se može tražiti da uz zahtjev priloži i nastavni plan i program studija prema kojem je polagan ispit za koji se traži priznavanje.

(6) Na prijedlog povjerenstva, dekan izdaje odgovarajuće rješenje.

(7) Izdano rješenje zamjenjuje prijavnice za sve ispite navedene u rješenju.

Članak 49.

(1) O uspjehu na ispitu vodi se službena evidencija sukladno Zakonu i Statutu Sveučilišta.

(2) Ispunjene i potpisane prijavnice održanih ispita i ispitne liste predmetni nastavnik je dužan predati u Studentsku službu u roku sedam dana od dana završenog ispita, i unijeti rezultate ispita u

informativni sustav, za svakog studenta, sukladno *Uputi za rad u informativnom sustavu*, koji donosi prorektor za nastavu.

(3) U slučaju nepodudarnosti ocjene evidentirane na više mjesta, vjerodostojna je ocjena unesena u prijavnicu.

Članak 50.

(1) Pravo na uvid u ispitnu dokumentaciju ima osoba koja za to dokaže pravni interes, o čemu odlučuje dekan fakulteta.

(2) Testovi, pisani radovi na završnome ispitu kao i ostale dostavljene pisane predispitne obveze studenata obavezno se čuvaju i pohranjuju u kabinetu odjela fakulteta 6 mjeseci od dana održavanja pismenog dijela ispita.

Članak 51.

(1) Student ima obvezu poštivati režim studija i opće akte fakulteta i Sveučilišta, te uredno izvršavati svoje nastavne i druge obveze utvrđene Statutom Sveučilišta i ovim Pravilnikom.

(2) Zbog neispunjavanja obveza i zbog povreda dužnosti studenti odgovaraju stegovno u skladu sa Statutom Sveučilišta.

Članak 52.

(1) Status studenta prestaje završetkom studijskog programa i stupnja obrazovnog ciklusa za koji se školuje, ispisom iz visokoškolske ustanove prije završetka studija, odnosno kada student ne upiše sljedeću godinu studija, ne obnovi upis u istu godinu u propisanom roku a ne miruju mu prava i obveze i ako Sveučilište studentu izrekne disciplinsku mjeru prestanka statusa studenta.

(2) Status redovitog studenta prestaje i kada redoviti student dva puta obnovi istu studijsku godinu i ne stekne uvjete za upis u višu godinu studija.

Članak 53.

(1) Sveučilišni preddiplomski studij završava polaganjem svih nastavnim planom predviđenih ispita, te izradom i obranom završnog rada.

(2) Sveučilišni integrirani preddiplomski i diplomski studij završava polaganjem svih nastavnim planom predviđenih ispita, te izradom i obranom diplomskog rada.

(3) Sveučilišni diplomski studij završava polaganjem svih nastavnim planom predviđenih ispita, te izradom i obranom diplomskog rada.

(4) Završnim odnosno diplomskim radom student treba dokazati da je sposoban primjenjivati znanje stečeno tijekom studija i pokazati da može uspješno rješavati zadatke svoje struke na razini naziva stečenog svjedodžbom odnosno diplomom.

Članak 54.

(1) Završni rad rade studenti prvog ciklusa a rad mora biti takav da ga student može izraditi za 45 dana.

(2) Vrijeme izrade završnog rada je najdulje šest mjeseci od dana odobravanja teme

Članak 55.

(1) Diplomski rad rade studenti drugog ciklusa i mora biti takav da ga student može izraditi za 90 dana.

(2) Vrijeme izrade diplomskog rada je najdulje devet mjeseci od datuma odobravanja teme.

Članak 56.

(1) Pri upisu u posljednji semestar studija, student predlaže mentora i nakon imenovanja upisuje ga u indeks i semestralni list u popisu predmeta pod naslovom „završni rad“, odnosno „diplomski rad“.

- (2) Mentor mora imati najmanje akademski stupanj doktora znanosti odgovarajućeg znanstvenog područja i znanstvenog polja, a komentor, ako se odredi, može biti i magistar znanosti.
- (3) Student je dužan prijaviti temu najkasnije do završetka nastave u posljednjem semestru studija.

Članak 57.

- (1) O postupku izrade i obrane završnog rada i diplomskog rada skrbi odjel na kojem se organizira studij koji student studira.
- (2) Tajnik odjela odnosno tajnik fakulteta, uz odluku o odobravanju teme i imenovanju povjerenstva za ocjenu završnog ili diplomskog rada, studentu i članovima povjerenstva dostavlja i *Uputu o proceduri od prijave do obrane završnog i diplomskog rada*, koju donosi prorektor za nastavu.
- (3) Prorektor za nastavu će u Uputi iz prethodnog stavka definirati postupak izrade završnog i diplomskog rada, obrane diplomskog rada, prava i obveze studenta, mentora, komentora, povjerenstava, te ostala pitanja u svezi sa završnim i diplomskim radom.

Članak 58.

- (1) Uz pomoć predmetnog nastavnika kojeg predlaže za mentora student bira temu završnog rada i radi idejnu skicu s obrazloženjem.
- (2) Uz pomoć predmetnog nastavnika kojeg predlaže za mentora student bira temu diplomskog rada i radi idejni projekt diplomskog rada.

Članak 59.

- (1) Na temelju idejne skice i obrazloženja teme završnog rada, student u suradnji s predmetnim nastavnikom kojega predlaže za mentora podnosi pismeni zahtjev odjelu fakulteta za odobravanje teme, a odjel na sjednici, nakon rasprave, odobrava ili ne odobrava temu i o odluci, najkasnije u roku od 15 dana, od dana predaje zahtjeva, pismeno obavještava studenta.
- (2) Na temelju idejnog projekta diplomskog rada, student u suradnji s predmetnim nastavnikom kojega predlaže za mentora, putem studentske službe a posredstvom odjela fakulteta, podnosi pismeni zahtjev ZNV Fakulteta za odobravanje teme, a ZNV fakulteta na prvoj sljedećoj sjednici, nakon rasprave, odobrava ili ne odobrava temu i o odluci, najkasnije u roku sedam dana od održavanja sjednice, pismeno obavještava studenta.
- (3) Student prvog ciklusa dužan je predati završni rad u roku od šest mjeseci od dana odobravanja teme.
- (4) Student drugog ciklusa ili integriranog studija dužan je predati diplomski rad u roku od devet mjeseci od dana odobravanja teme.

Članak 60.

- (1) Mišljenje o prihvaćanju ili neprihvaćanju teme odjel fakulteta za završni, odnosno ZNV fakulteta za diplomski rad, donosi većinom glasova.
- (2) Ako odjel fakulteta, odnosno ZNV fakulteta, prihvati predloženu temu završnog, odnosno diplomskog rada, studentu imenuje mentora i na istoj sjednici imenuje stručno povjerenstvo za ocjenu završnog, odnosno diplomskog rada.
- (3) Ako odjel ne prihvati temu završnog rada student ima pravo predložiti novu temu po istom postupku ili u roku od sedam dana podnijeti žalbu ZNV fakulteta, koje će na prvoj sljedećoj sjednici odlučiti o žalbi studenta. Odluka ZNV fakulteta je konačna.
- (4) Ako ZNV fakulteta ne prihvati temu diplomskog rada, student ima pravo predložiti novu temu po istom postupku ili u roku od sedam dana podnijeti žalbu Senatu Sveučilišta, koji će na prvoj sljedećoj sjednici odlučiti o žalbi studenta. Odluka Senata je konačna.
- (5) Odluka Senata o žalbi studenta je konačna.

(6) Iznimno, ZNV fakulteta može uvjetno usvojiti izmijenjenu predloženu temu diplomskog rada, koja će biti valjana ako u roku 7 dana od usvajanja na sjednici ZNV fakulteta student potpiše pisanu suglasnost da se procedura dalje vodi sukladno izmijenjenoj temi rada. Obrana diplomskog rada studentu koji je dao pisanu suglasnost da se procedura dalje vodi sukladno izmijenjenoj temi rada može se obaviti tek nakon što ZNV fakulteta na svojoj sjednici usvoji informaciju o suglasnosti studenta na izmijenjenu temu diplomskog rada.

Članak 61.

- (1) Student ima pravo jedanput odustati od prihvaćene teme uz obrazloženje objektivnih okolnosti.
- (2) Student ima pravo, uz prethodnu pisanu suglasnost mentora, prijaviti novu temu pod uvjetom da se ne krše rokovi utvrđeni ovim Pravilnikom.

Članak 62.

- (1) Prijava teme završnog rada sadrži i temeljne podatke iz životopisa studenta.
- (2) Idejna skica i obrazloženje teme završnog rada sadrži:
  - Uvod u problem koji se istražuje (prikaz problema s odgovarajućom literaturom, opis što je o problemu publicirano, posebno dileme i kontroverze, te obrazloženje zašto se tema predlaže za istraživanje, stručna, metodološka i društvena opravdanost odabrane teme);
  - Predmet (tema) istraživanja s kratkim obrazloženjem;
  - Cilj istraživanja (opis cilja istraživanja, tako da se može zaključiti o stručnoj i znanstvenoj opravdanosti rada).

Članak 63.

- (1) Prijava teme diplomskog rada sadrži i temeljne podatke iz životopisa studenta.
- (2) Idejni projekt diplomskog rada ukratko sadrži:
  - Uvod u problem koji se istražuje (prikaz problema s odgovarajućom literaturom, opis što je o problemu publicirano, posebno dileme i kontroverze, te obrazloženje zašto se tema predlaže za istraživanje, stručna, metodološka i društvena opravdanost odabrane teme);
  - Predmet (tema) istraživanja s kratkim obrazloženjem;
  - Cilj istraživanja (opis cilja istraživanja, tako da se može zaključiti o znanstvenoj opravdanosti rada);
  - Zadatke istraživanja (svaki zadatak pojedinačno operacionalizirati i pojasniti);
  - Hipoteze istraživanja (kratki opis očekivanog znanstvenog doprinosa odnosno što se očekuje u predloženom istraživanju);
  - Metode istraživanja (objasniti osnovnu i sporedne metode, te opravdanost izbora spomenutih metoda);
  - Uzorak istraživanja (definiranje populacije, navođenje vrste uzorka, te broja i strukture odabranih jedinica uzorka);
  - Kalendar istraživanja (ukratko navesti rokove za pojedine faze istraživanja, te okvirni termin za prezentaciju i obranu rada);
  - Izjavu studenta (na obrascu sukladno *Uputi o proceduri od prijave do obrane završnog i diplomskog rada*) da će se u istraživanju poštivati etička načela.

Članak 64.

- (1) Stručno povjerenstvo za ocjenu rada se sastoji od najmanje tri člana. Znanstvena djelatnost većine članova stručnog povjerenstva mora biti iz znanstvenog polja završnog odnosno diplomskog rada studenta.
- (2) Većina članova stručnog povjerenstva za ocjenu rada mora imati znanstveni stupanj doktora znanosti.
- (3) Samo jedan član, u pravilu tajnik povjerenstva, ne mora imati znanstveni stupanj.

- (4) Mentor studenta može biti član ali ne može biti predsjednik stručnog povjerenstva za ocjenu rada.
- (5) Članovi stručnog povjerenstva za ocjenu rada ne mogu biti osobe u kojih prema studentu ili radu postoji sukob interesa, niti u istom stručnom povjerenstvu mogu biti osobe koje su blisko rodbinski vezane sa studentom ili međusobno (na primjer roditelj i dijete, bračni partneri, braća i sestre i slično).

Članak 65.

- (1) Student može iz opravdanih razloga pisanim zahtjevom zatražiti produljenje roka za predaju rada s istom temom ili predložiti novu temu, o čemu odlučuje dekan fakulteta.
- (2) Opravdani razlog za odobrenje produljenja roka iz stavka 2. ovoga članka je: teža bolest u trajanju duljem od šest mjeseci, trudnoća, porodiljni dopust, izbjivanje u inozemstvu dulje od jedne godine, kao i drugi slični opravdani razlozi, čiju opravdanost ocjenjuje dekan fakulteta.

Članak 66.

- (1) Student ima pravo predati završni odnosno diplomski rad na ocjenu nakon što stekne nastavnim programom propisani broj bodova, odnosno odsluša sve predviđene kolegije i položi ispite i nakon što dobije i priloži pisanu suglasnost mentora da je rad spreman za ocjenu i obranu, te nakon što dobije i priloži potvrdu Studentske službe o ispunjenosti akademskih, administrativnih i financijskih obveza.
- (2) Student predaje uvezane primjerke završnog odnosno diplomskog rada u dovoljnom broju primjeraka za svakog člana povjerenstva te još dva primjerka za fakultet.
- (3) Tekst završnog ili diplomskog rada dostavlja se i u digitalnom zapisu.
- (4) Završni odnosno diplomski rad mora biti opremljen sukladno *Uputi o proceduri od prijave do obrane završnog i diplomskog rada* koju donosi Prorektor za nastavu.
- (5) Stručno povjerenstvo za ocjenu rada najkasnije u roku 30 dana od dana dostave završnog ili diplomskog rada članovima povjerenstva, podnosi odjelu fakulteta izvješće o ocjeni završnog, odnosno ZNV fakulteta izvješće o ocjeni diplomskog rada.

Članak 67.

- (1) Usuglašeno izvješće o ocjeni završnog ili diplomskog rada predsjednik stručnog povjerenstva dostavlja svim članovima povjerenstva na izjašnjavaње i potpis.
- (2) Izvješće o ocjeni završnog ili diplomskog rada koje su potpisali svi ili većina članova stručnog povjerenstva dostavlja se tajnici odjela (završni radi) odnosno tajnici fakulteta (diplomski rad), a ukoliko neki član izdvoji svoje mišljenje i dostavi ga u pisanome obliku, predsjednik povjerenstva ga također prilaže uz izvješće o ocjeni rada.
- (3) Ukoliko odjel fakulteta ili ZNV fakulteta ne prihvati izvješće povjerenstva, može još jednom imenovati novo povjerenstvo za ocjenu rada s istim zadacima i rokovima, ili donijeti zaključak kojim će obvezati studenta da ponovno izradi i dostavi završni ili diplomski rad u predviđenom roku. Ako odjel ili ZNV fakulteta ne usvoji izvješće o ocjeni rada student može u roku od sedam dana podnijeti žalbu ZNV fakulteta ili Senatu Sveučilišta, koje će na prvoj sljedećoj sjednici odlučiti o žalbi studenta. Odluka ZNV fakulteta odnosno Senata je konačna.
- (4) Ukoliko odjel ili ZNV fakulteta usvoji pozitivno izvješće stručnog povjerenstva za ocjenu rada, na istoj sjednici donosi odluku o imenovanju povjerenstva za obranu rada i određuje datum obrane.
- (5) Prijedlog datuma obrane rada dogovara tajnik odjela odnosno tajnik ZNV fakulteta s mentorom prije sjednice odjela ili ZNV fakulteta. Odluka o datumu obrane donosi se najkasnije 7 dana prije obrane završnog ili diplomskog rada.

Članak 68.

- (1) Obrana završnog odnosno diplomskog rada je javna i provodi se prema *Uputi o proceduri od prijave do obrane završnog i diplomskog rada*, a tajnik odjela, odnosno tajnik fakulteta, uz odluku o datumu obrane završnog ili diplomskog rada studentu i članovima povjerenstva dostavlja i tekst

Protokola postupka obrane završnog ili diplomskog rada, koji donosi ZNV fakulteta, i usuglašen je sa spomenutom Uputom i ovim Pravilnikom.

Članak 69.

- (1) O obrani završnog odnosno diplomskog rada vodi se zapisnik o obrani rada u koji tajnik povjerenstva za obranu rada sažeto unosi postupak obrane rada i odluka stručnog povjerenstva.
- (2) Zapisnik sadrži: ime i prezime (očevu ime) studenta, naziv studija, naslov rada, imena članova stručnog povjerenstva, datum odluke odjela ili ZNV fakulteta o prihvaćanju teme, datum obrane rada, tijek obrane, popis postavljenih pitanja, te zaključak stručnog povjerenstva za obranu rada s naznakom o stečenom akademskom stupnju, uz naznaku znanstvenog područja i polja. Zapisnik o obrani rada potpisuju svi članovi povjerenstva za obranu rada, a obrazac zapisnika donosi ZNV fakulteta.

Članak 70.

- (1) Završni ili diplomski rad brani se samo jednom.

Članak 71.

- (1) Studentu koji uspješno obrani završni odnosno diplomski rad izdaje se diploma i dodatak diplomi.
- (2) Diplomu i dodatak diplomi o završenom preddiplomskom (prvi ciklus), integriranom ili diplomskom studiju (drugi ciklus) uručuje dekan na promociji.
- (3) Studentu se, na njegov zahtjev, do izdavanja diplome može izdati uvjerenje o završenome studiju a u iznimnim situacijama i primjerak diplome i dodatka diplome.
- (4) Diploma i dodatak diplomi izdaju se na hrvatskome jeziku, a na zahtjev studenta mogu se izdati i na engleskom jeziku.
- (5) Izdavanje diplome i dodatka diplomi se ne naplaćuje, ali ako student zatraži duplikat ili više kopija diplome i dodatka diplomi, Sveučilište će naplatiti izdavanje sukladno odluci Upravnog vijeća Sveučilišta.

Članak 72.

- (1) Praćenje i unapređivanje kvalitete obrazovanja provode Odbor za osiguranje kvalitete Sveučilišta i povjerenstva za praćenje kvalitete i utvrđivanje mjera za poboljšanje kvalitete fakulteta.

Članak 73.

- (1) Izmjene i dopune ovog Pravilnika donose se na istovjetan način na koji je Pravilnik donesen.

Članak 74.

- (1) Donošenjem ovog Pravilnika prestaju važiti svi ranije doneseni pravilnici o studiranju ili drugi propisi koji reguliraju studiranje na Sveučilištu Hercegovina.
- (2) Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

Ur. broj: R-151-18-1/17

Datum: 22. rujna 2017. godine

R e k t o r
Prof. ddr. sc. Milenko Kundačina